

Forslag

til

Lov om beskatning ved fusion af aktieselskaber m. v.

Fremsat den 30. oktober 1975 af *ministeren for skatter og afgifter*.

Kapitel 1.

Fusion af selskaber.

§ 1. Ved fusion af aktieselskaber eller af selskaber som nævnt i § 1, stk. 1, nr. 2, i lov om indkomstbeskatning af aktieselskaber m. v. (selskabsskatteloven), har selskaberne adgang til beskatning efter reglerne i dette kapitel.

Stk. 2. Benytter selskaberne den i stk. 1 nævnte adgang, skal beskatningen af selskabernes aktionærer eller anpartshavere ske efter reglerne i §§ 9 og 11.

Stk. 3. Fusion foreligger, når et selskab overdrager sin formue som helhed til et andet selskab eller sammensmeltet med dette.

§ 2. Det er en betingelse for beskatning efter reglerne i denne lov, at mindst 90 pct. af værdien af aktierne eller anparterne i det ophørende selskab alene vederlægges med aktier eller anparter i det fortsættende selskab.

Stk. 2. Ligningsrådet kan dog tillade, at der sker beskatning efter reglerne i denne lov i tilfælde, hvor aktionærerne eller anpartshaverne i det ophørende selskab vederlægges med andet end aktier eller anparter i det fortsættende selskab i videre omfang end fastsat i stk. 1.

Stk. 3. Bestemmelsen i stk. 1 finder ikke anvendelse på den del af aktierne eller anparterne i det ophørende selskab, der besiddes af det fortsættende selskab.

Min. f. skatter og afgifter Skd. VIII 80-20/1975.

§ 3. Fusionerer et moderselskab med sit datterselskab, og har det ikke i et tidsrum af 3 år forud for fusionsdatoen besiddet den for gennemførelsen af fusionen fornødne majoritet, er det en betingelse for beskatning efter denne lov, at der er opnået tilladelse hertil fra ligningsrådet. Ligningsrådet kan fastsætte særlige vilkår for tilladelsen.

§ 4. Har et af de i fusionen deltagende selskaber inden for et tidsrum af 3 år forud for fusionsdatoen uden for normal samhandel overtaget aktiver fra dets aktionærer eller anpartshavere eller fra et selskab, der beherskes af en eller flere af aktionærerne eller anpartshaverne i de fusionerende selskaber, såsom fast ejendom, drittsmidler, varrelager, goodwill, værdipapirer, rettigheder m. v., er det en betingelse for anvendelsen af denne lovs regler, at der er opnået tilladelse hertil fra ligningsrådet. Ligningsrådet kan fastsætte særlige vilkår for tilladelsen.

§ 5. Datoen for den i forbindelse med fusionen udarbejdede åbningsstatus for det fortsættende selskab anses i skattemæssig henseende for fusionsdato. Det er en betingelse for anvendelsen af reglerne i denne lov, at fusionsdatoen er sammenfaldende med skæringsdatoen for det fortsættende selskabs regnskabsår.

§ 6. Det fortsættende selskab er pligtig at indsende til statens ligningsdirektorat gen-

part af de dokumenter, der i selskabslovgivningen er foreskrevet udarbejdet i forbindelse med fusionen.

Stk. 2. I tilfælde, hvor fusionen sker ved et moderselskabs overtagelse af et datterselskabs aktiver og gæld som helhed, fastsætter ministeren for skatter og afgifter nærmere regler for, hvilke oplysninger der skal meddeles om fusionen.

Stk. 3. Ministeren for skatter og afgifter er i øvrigt bemyndiget til efter indstilling fra ligningsrådet at fastsætte regler om, hvilke yderligere oplysninger der i tilfælde af fusion skal tilvejebringes af det fortsættende selskab til brug for de lignende myndigheder.

Stk. 4. De i stk. 1-3 nævnte dokumenter og oplysninger indsendes senest 3 måneder efter fusionsdatoen til statens ligningsdirektorat, der fører register over stedfundne fusioner.

§ 7. Ved opgørelsen af det ophørende selskabs skattepligtige indkomst i tiden fra sidste ordinære skatteansættelse og indtil fusionsdatoen ansættes indkomsten for hele denne periode uden hensyn til dens længde. Ansættelsen finder sted som en ordinær ansættelse uden hensyn til den med fusionen forbundne opløsning af selskabet.

Stk. 2. Det påhviler det fortsættende selskab at indgive selvangivelse for den i stk. 1 nævnte periode. Det fortsættende selskab hæfter for eventuelle skattekrav og for ethvert bødeansvar, der efter skattelovgivningens bestemmelser vil kunne rettes mod det ophørende selskab.

§ 8. Formuegoder, der er i behold hos det ophørende selskab ved ophøret, behandles ved opgørelsen af det fortsættende selskabs skattepligtige indkomst, som om de var anskaffet af dette på de tidspunkter, hvor de er erhvervet af det ophørende selskab, og for de anskaffelsestidspunkter, hvortil goderne er erhvervet af dette selskab. Eventuelle skattemæssige afskrivninger samt nedskrivninger på varelagre og bindende kontrakt, som det ophørende selskab har foretaget, anses for foretaget af det fortsættende selskab. Henlæggelser til investeringsfonds, der er foretaget af det ophørende selskab, og som henstår ubenyttet ved ophøret, betragtes,

som om de var foretaget af det fortsættende selskab i de respektive indkomstår.

Stk. 2. Det forhold, at et formuegode ved fusionen er overgået fra det ophørende til det fortsættende selskab, jfr. stk. 1, 1. pkt., er uden betydning ved afgørelsen af, om formuegodet må anses for erhvervet i spekulationshensigt eller som led i næring.

Stk. 3. Har det ophørende selskab ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst medregnet urealiseret fortjeneste og tab på værdipapirer, behandles værdipapirerne ved opgørelsen af det fortsættende selskabs skattepligtige indkomst, som om fortjeneste og tab var medregnet ved indkomstopgørelsen hos det fortsættende selskab.

Stk. 4. Opnår det fortsættende selskab gevinst, eller lider det tab ved afhændelse eller indfrielse af offentlige obligationer, private pantebreve eller fordringer, som ved fusionen er overtaget fra det ophørende selskab, behandles sådan gevinst eller tab efter samme regler, som skulle have været bragt i anvendelse, såfremt gevinst eller tab var blevet realiseret hos det ophørende selskab.

Stk. 5. Den skattemæssige behandling af formuegoder, som det fortsættende selskab ikke har erhvervet fra et ophørende selskab, ændres ikke som følge af fusionen, såfremt de formuegoder, der kan påvises at være erhvervet ved denne, såvel i det fortsættende selskabs regnskab som i dets skatteopgørelse fremgår som særskilte poster. I modsat fald afgør ligningsmyndighederne, hvorvidt de for det ophørende eller de for det fortsættende selskab gældende regler skal bringes i anvendelse på de pågældende aktivgrupper.

Stk. 6. Foreligger der ved fusionen i et af selskaberne underskud fra tidligere år, kan dette underskud uanset bestemmelsen i ligningslovens § 15 ikke bringes til fradrag ved det fortsættende selskabs indkomstopgørelse. Dette gælder dog ikke, når et moderselskab fusionerer med et datterselskab, hvormed det har været sambeskattet indtil fusionsdatoen og i de seneste 2 skatteår forud herfor.

§ 9. Aktier i det ophørende selskab anses for afhændet af aktionæren til tredjemand i det omfang, de vederlægges med andet end aktier i det fortsættende selskab. Afhændelsen anses for sket til kursen på den i § 5 nævnte fusionsdato.

Stk. 2. Fortjeneste eller tab i forbindelse med indløsning som nævnt i stk. 1 af aktier i det ophørende selskab medregnes ved opgørelsen af aktionærens skattepligtige særlige eller almindelige indkomst i henhold til § 2, nr. 6 og 7, i lov om særlig indkomstskat m. v. eller § 16 C i ligningsloven.

Stk. 3. Har aktionæren flere aktier i det ophørende selskab end dem, der anses for indløst, og er de erhvervet på forskellige tidspunkter, anses de tidligst erhvervede aktier for indløst. Samtidigt erhvervede aktier, som ikke er forbundet med ensartede rettigheder, eller hvoraf nogle er anskaffet som led i aktionærens næringsvej, anses for indløst efter forholdet mellem aktiernes kursværdi på den i § 5 nævnte fusionsdato.

§ 10. Aktier, der annulleres af et fortsættende selskab ved fusionen, lades ude af betragtning ved ansættelsen af selskabets skattepligtige indkomst såvel i henseende til fortjeneste som tab.

Stk. 2. Såfremt det fortsættende selskab ved overtagelse af aktiver og passiver fra det eller de ophørende selskaber erhverver egne aktier, lades fortjeneste eller tab ved annullering af disse aktier ude af betragtning ved ansættelsen af selskabets skattepligtige indkomst. Der bortses endvidere fra disse aktier ved opgørelsen i henhold til § 7, stk. 2, i lov om særlig indkomstskat m. v. af anskaffelsestallet for selskabets øvrige beholdning af egne aktier.

§ 11. Aktier i det fortsættende selskab, som aktionærene modtager som vederlag for aktier i det ophørende selskab, behandles ved opgørelsen af den skattepligtige almindelige eller særlige indkomst, som om de var erhvervet på samme tidspunkt og for samme anskaffelsestallet som de ombyttede aktier. Modtagne aktier i det fortsættende selskab anses for anskaffet som led i aktionærens næringsvej, såfremt de ombyttede aktier var anskaffet som led heri.

Stk. 2. Er ombyttede aktier anskaffet på forskellige tidspunkter, eller er nogle erhvervet som led i aktionærens næringsvej, anses de af den enkelte erhvervelse omfattede aktier for ombyttet med en tilsvarende andel af de modtagne aktier i det fortsættende selskab. Andelen beregnes efter de ombyttede aktiers kursværdi på den i § 5 nævnte fusions-

dato. Er de modtagne aktier forbundet med forskellige rettigheder, foretages beregningen særskilt for hver art af de modtagne aktier.

Kapitel 2.

Fusion af kooperative virksomheder.

§ 12. Bestemmelserne i kapitel 1, bortset fra § 3, § 4 og § 6, finder tilsvarende anvendelse 1) ved fusion af de i selskabsskattelovens § 1, stk. 1, nr. 3, eller stk. 2, 1. pkt., omhandlede brugsforeninger og hovedforeninger, eller 2) når en eller flere af de i nr. 1) nævnte foreninger fusionerer med en eller flere af de indkøbsforeninger og hovedforeninger, som er nævnt i selskabsskattelovens § 1, stk. 1, nr. 3 a, eller stk. 2, 2. pkt., eller 3) når en af de i nr. 1) nævnte foreninger fusionerer med et eller flere af de i § 1, stk. 1, nævnte selskaber, når den fortsættende forening besidder samtlige aktier eller anpart i det ophørende selskab.

Stk. 2. Det i stk. 1 anførte gælder dog kun, såfremt den fortsættende forening er omfattet af selskabsskattelovens § 1, stk. 1, nr. 3.

§ 13. Den fortsættende forening er pligtig at indsende til statens ligningsdirektorat de i forbindelse med fusionen udarbejdede dokumenter m. v., herunder udskrift af generalforsamlingsprotokoller udvisende vedtagelsen om fusion, en revideret regnskabsopstilling udvisende samtlige overdragne aktiver og passiver med angivelse af de reguleringer, overdragelsen måtte medføre, samt en opgørelse over eventuelle udbetalinger til andels haverne i de ophørende foreninger af deres indestående på andelskonto, driftsfonds-konto m. v.

Stk. 2. Ministeren for skatter og afgifter er i øvrigt bemyndiget til efter indstilling fra ligningsrådet at fastsætte regler om, hvilke yderligere oplysninger der i forbindelse med fusionen skal tilvejebringes af den fortsættende forening til brug for de lignende myndigheder.

Stk. 3. De i stk. 1 og 2 nævnte dokumenter og oplysninger indsendes senest 3 måneder efter fusionsdatoen til statens ligningsdirektorat, der fører register over de stedfundne fusioner.

Kapitel 3.

Andre bestemmelser.

§ 14. Ophører et i udlandet hjemmehørende aktieselskab eller anpartsselskab ved fusion med et her hjemmehørende selskab, finder reglerne i kapitel 1 tilsvarende anvendelse.

Stk. 2. Ophører et her hjemmehørende selskab ved fusion med et udenlandsk selskab, finder §§ 9 og 11 tilsvarende anvendelse ved beskatningen af aktionærerne i det ophørende selskab. Det ophørende selskab beskattes efter reglerne i selskabsskattelovens § 5.

Stk. 3. Ved fusion af selskaber eller foreninger, der alle er hjemmehørende i udlandet, kan ministeren for skatter og afgifter eller den, han bemyndiger dertil, træffe bestemmelse om, at aktionærer eller anpartshavere, der er fuldt skattepligtige her i landet, beskattes efter reglerne i §§ 9 og 11.

§ 15. Loven finder anvendelse på fusioner, der finder sted den 1. januar 1977 eller senere.

§ 16. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Bemærkninger til lovforslaget.

Det foreliggende lovforslag svarer med enkelte ændringer til det forslag til lov om beskatning ved fusion af aktieselskaber m. v., der er udarbejdet af selskabs- og aktionærbeskatningskommissionen og fremlagt i dennes betænkning nr. 723/1974 af 2. juli 1974.

Kommissionens forslag blev i folketingsåret 1974-75 fremsat som lovforslag af medlemmer af det konservative folkeparti, og det foreliggende lovforslag svarer med enkelte ændringer til dette lovs-
slag.

Erhvervslivets behov for koncentrationer i form af egentlige sammenslutninger (fusioner) førte i 1967 til gennemførelsen af lov nr. 143 af 2. maj 1967 om beskatning ved sammenslutning af aktieselskaber m. v. Sigtet med loven var at forhindre, at der lægges skattemæssige hindringer i vejen for fusioner, der ud fra strukturrationaliseringssynspunkter må anses for at være hensigtsmæssige.

Loven finder anvendelse på sammenslutninger mellem registrerede aktieselskaber og selskaber som nævnt i § 1, stk. 1, nr. 2, i selskabsskatteloven, herunder på banker, samt på sammenslutninger mellem visse kooperative virksomheder. En sammenslutning, der omfattes af loven, foreligger, når et selskab overdrager sin formue som helhed til et andet selskab eller sammensmeltes med dette. I forbindelse med sammenslutningen bringes det overdragende selskabs selvstændige eksistens til ophør.

Efter loven kan finansministeren eller den, han bemyndiger dertil, tillade, at lovens beskatningsregler finder anvendelse på de nævnte sammenslutninger. Det er dog en uvrigelig betingelse for lovens anvendelse, at mindst 90 pct. af værdien af aktierne

i det ophørende selskab alene vederlægges med aktier i det fortsættende selskab.

Tilladelsen har den virkning, at indkomsten i det ophørende selskab fra og med det indkomstår, hvori ophøret sker, skal medregnes i det fortsættende selskabs indkomstopgørelse. Endvidere skal det fortsættende selskab, for så vidt angår de fra det ophørende selskab overtagne aktiver, i skattemæssig henseende træde i stedet for dette.

Aktionærerne i det ophørende selskab fritages for beskatning af fortjeneste, når deres aktier i det ophørende selskab ombyttes med aktier i det nye selskab. De nye aktier anses for erhvervet til samme tid og til samme pris som de gamle aktier ved evt. senere salg. Hvor aktionærerne i det opløste selskab udløses kontant, beskattes de, som om aktierne var afhændet til tredjemand.

Efter loven er finansministeren endvidere bemyndiget til at give her i landet fuldt skattepligtige aktionærer samme skattemæssige stilling ved sammenslutning af udenlandske selskaber som ved sammenslutning af danske selskaber.

Reglen, om at mindst 90 pct. af værdien af aktierne i det ophørende selskab alene skal være vederlagt med aktier i det fortsættende selskab, tager sigte på at hindre lovens anvendelse i tilfælde, hvor der mellem selskaberne består et moder/datterselskabsforhold („lodret fusion“). Især ved disse fusioner næredes der ved lovens gennemførelse frygt for, at en adgang til skattefri sammenslutning ville kunne tilskynde til dispositioner, som set fra et skattemæssigt synspunkt er mindre heldige.

I loven er der opstillet særlige regler om sammenslutning af banker. Herefter kan tilladelse til skatte-

F. t. l. vedr. fusion af aktieselskaber m. v.

fri sammenslutning kun meddeles efter indstilling fra tilsynet med banker og sparekasser. Til gengæld finder den ovennævnte ufravigelige betingelse for tilladelsen ikke anvendelse ved disse sammenslutninger. Baggrunden herfor er, at banker i henhold til bankloven er undergivet et indgående tilsyn fra det offentlige, og at en bank ikke uden banktilsynets tilladelse kan have andre banker som datterselskaber.

Tilladelsen, der i disse tilfælde meddeles af ligningsrådet, kan dog betinges af visse nærmere vilkår for selskaberne og deres aktionærer.

Lovens regler finder tilsvarende anvendelse ved sammenslutning af de i selskabsskattelovens § 1, stk. 1, nr. 3, eller stk. 2, 1. pkt., omhandlede brugsforeninger og hovedforeninger, eller når en eller flere af disse foreninger sammensluttes med en eller flere af de indkøbsforeninger og hovedforeninger, der nævnes i selskabsskattelovens § 1, stk. 1, nr. 3a, eller stk. 2, 2. pkt. Det er dog en forudsætning herfor, at den fortsættende forening er omfattet af selskabsskattelovens § 1, stk. 1, nr. 3.

Lovens regler om sammenslutning af kooperative virksomheder ændredes imidlertid ved lov nr. 586 af 13. december 1972.

Hensigten med lovændringen var at tillade lodrette fusioner af brugsforeninger. En strukturrationalisering inden for brugsforeningsbevægelsen gennemføres i disse år ved, at Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger (FDB), der ejes af brugsforeningerne, overtager de enkelte brugsforeninger, mod at disses medlemmer bl. a. får et tilgodehavende gennem en fordring, der afdrages over 15 år. Det blev derfor i loven bestemt, at ligningsrådet kan tillade, at overdragelsen i de nævnte tilfælde ikke medfører de virkninger, der er fastsat i skattelovgivning for foreningerne og deres medlemmer ved sammenslutning af sådanne foreninger.

Som nævnt forudsætter anvendelsen af den nu gældende fusionslov i hvert enkelt tilfælde tilladelse hertil fra finansministeren eller den, han bemyndiger dertil. Nærværende lovforslag tager sigte på i videst muligt omfang at begrænse de tilfælde, hvori det fortsat må anses for nødvendigt at indhente sådan tilladelse.

Erfaringerne har vist, at vilkårene i forbindelse med tilladelser efter loven har kunnet standardiseres i en sådan grad, at vilkårene har kunnet indarbejdes i selve lovtæksten.

Bortset fra visse tilfælde af overdragelser mellem aktionærerne og de fusionerende selskaber, jfr. nærmere herom nedenfor, medfører lovforslaget derfor, at de foreslåede beskatningsregler skal kunne bringes i anvendelse af de fusionerende selskaber

og deres aktionærer, uden at anvendelsen gøres betinget af en tilladelse fra skattemyndighederne.

Lovforslaget tager endvidere sigte på nu for alle de af fusionslovgivningen omfattede selskaber og foreninger at indføre adgang til lodret fusion.

De skattemæssigt uheldige dispositioner, som der ved gennemførelsen af den oprindelige fusionslov næredes frygt for i forbindelse med lodrette fusioner, havde deres baggrund i den dagældende forskel i beskatningen som almindelig og særlig indkomst. Et selskabs aktionærer kunne ved overdragelse af aktier til et søsterselskab eller til et nystiftet holdingselskab med en derpå følgende lodret fusion imellem selskaberne udnytte den nævnte forskel i beskatningen til at skaffe sig skattemæssige fordele.

De senere års forhøjelse af den særlige indkomstskat har imidlertid fjernet denne risiko i et sådant omfang, at det nu findes forsvarligt at udvide lovens beskatningsregler til også at komme i anvendelse i disse tilfælde.

Visse overdragelser imellem selskaberne og deres aktionærer vil dog i forbindelse med en senere gennemført fusion kunne medføre utilsigtede skattemæssige virkninger. Det drejer sig særligt om overdragelser, der medfører udstedelse af gældsfordringer eller opskrivning af aktiver.

Det foreslås derfor, at anvendelsen af lovens regler gøres betinget af ligningsrådets tilladelse i tilfælde, hvor sådanne overdragelser uden for almindelig samhandling har fundet sted imellem de fusionerende selskaber eller deres aktionærer eller fra et selskab, der beherskes af aktionærerne i de fusionerende selskaber. Reglen begrænses dog til at omfatte tilfælde, hvor de nævnte overdragelser har fundet sted indenfor et tidsrum af 3 år forud for fusionen.

Det samme skal efter lovforslaget være tilfældet, når et moderselskab, der fusionerer med et datterselskab, ikke i samme tidsrum har besiddet den for gennemførelsen af fusionen fornødne majoritet.

Ligningsrådet skal i begge tilfælde kunne fastsætte særlige vilkår for tilladelsen.

Uanset at der efter lovforslaget skal være mulighed for at gennemføre lodrette fusioner, foreslås den hidtidige lovs krav om, at 90 pct. af værdien af aktierne i det ophørende selskab vederlægges med aktier i det fortsættende selskab, dog i andre tilfælde opretholdt. I forbindelse med udformningen af skattemæssige fusionsregler, der bygger på et successionsprincip, må det anses for et væsentligt led i en sammenslutning, at det ophørende selskabs deltagere også deltager i det fortsættende selskab. I større eller mindre omfang stilles der i de øvrige EF-lande tilsvarende krav til deltagerne.

Den nævnte regel finder også anvendelse på ban-

ker, der efter lovforslaget ligestilles med andre aktieselskaber. I forbindelse med den almindelige udvidelse af adgangen til fusion bliver bankernes hidtidige særstilling, der hovedsagelig er historisk begrundet, overflødiggjort.

Efter lovforslaget spiller det ingen rolle for anvendelsen af forslaget regler eller for meddelelse af tilladelse hertil, hvilken nærmere karakter fusionen har. De foreslåede regler vil således kunne bringes i anvendelse, både hvor der er tale om fusion mellem uafhængige selskaber, d.v.s. selskaber med hver sin kreds af deltagere (vandret fusion), og ved fusioner mellem moder- og datterselskaber (lodrette fusioner). Der kan også være tale om blandede tilfælde, hvor det fortsættende selskab har en større eller mindre aktiepost i det ophørende selskab. Man kan endelig tænke sig tilfælde, hvor et datterselskab opluger et moderselskab, f. eks. et holding-selskab.

De beskatningsmæssige regler, der efter forslaget skal kunne finde anvendelse på de nævnte fusioner, er med enkelte ændringer og udvidelser de samme som i den nugældende lov. For så vidt angår beskattningen af både selskaberne og deres aktionærer, bygger reglerne på et bredt udformet successionsprincip.

Om de enkelte beskatningsregler henvises der til bemærkningerne nedenfor til de enkelte lovbestemmelser.

Lovforslagets regler om sammenslutning af kooperative virksomheder findes i kapitel 2. De foreslåede regler medfører som hidtil, at de samme vilkår og betingelser, der gælder for fusion af aktieselskaber, har gyldighed ved fusion imellem kooperative foreninger, der beskattes efter regler, der svarer til beskatningsreglerne for aktieselskaber. Det foreslås dog, at der åbnes mulighed for fusion mellem visse brugsforeninger og aktie- eller andels-selskaber, der er helejede datterselskaber af den fortsættende forening.

Den nugældende lovs regler, der finder anvendelse ved udenlandske fusioner, har hidtil kun omfattet beskattningen af her i landet fuldt skattepligtige aktionærer i udenlandske selskaber. Med det voksende internationale handelssamkvem og det dermed følgende behov for fusioner imellem selskaber, der er hjemmehørende i forskellige lande, er lovforslaget imidlertid udbygget med regler, der skal kunne finde anvendelse i tilfælde, hvor et dansk selskab eller forening sammensluttes med et udenlandsk selskab. De for disse fusioner foreslåede regler er forskellige, efter som det er det danske selskab, der ophører i forbindelse med fusionen, eller det er dette selskab, der er det fortsættende selskab.

Det bemærkes, at EF-Kommissionen har forelagt Rådet forslag til direktiv om det fælles skattesystem for fusioner, spaltninger og overtagelse af virksomhedsdele, der vedrører selskaber inden for forskellige medlemsstater (grænseoverskridende fusioner).

Ud over at direktivforslaget også omfatter spaltninger (fissioner) og overtagelse af virksomhedsdele, er forslaget på enkelte punkter mere vidtgående end nærværende lovforslag. Gennemførelse af direktivforslaget vil derfor eventuelt kunne medføre yderligere lovregulering på dette område.

Lovforslagets regler skønnes ikke at ville medføre særlige administrative vanskeligheder. Der må dog i en overgangsperiode forventes en forøget arbejdsbyrde for statens ligningsdirektorat, hvis fusionerne, således som det må forventes, antager et betragteligt omfang.

Da lovforslagets skattemæssige regler bygger på et successionsprincip, er der ikke provenumæssige virkninger forbundet med forslaget.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser.

Til § 1.

Lovforslaget angår i lighed med den hidtidige lov om beskatning ved sammenslutning af aktieselskaber m.v. (lov nr. 143 af 2. maj 1967) kun beskattningen ved fusion af visse af de i selskabsskatteloven nævnte selskaber og foreninger, jfr. forslaget §§ 1 og 12. Fusion af danske aktieselskaber og andre selskaber, der beskattes som aktieselskaber (selskabsskattelovens § 1, stk. 1, nr. 2), herunder anpartsselskaber, omfattes således af de foreslåede regler. Det samme gælder fusion af brugsforeninger og hovedforeninger, idet sammenslutninger imellem disse foreninger foreslås bevaret i det hidtidige omfang, når den fortsættende forening beskattes som brugsforening efter selskabsskattelovens § 1, stk. 1, nr. 3.

Forslaget omfatter således den samme kreds af danske selskaber, som har været omfattet af den hidtidige lovgivning, samt de ved lov nr. 371 af 13. juni 1973 indførte anpartsselskaber.

I forhold til den hidtidige lovgivning er lovforslaget suppleret med bestemmelser angående de såkaldte grænseoverskridende fusioner. De foreslåede regler er her forskellige, efter som det er det i Danmark hjemmehørende selskab, der ophører eller fortsætter i forbindelse med fusion med et udenlandsk selskab.

Fusion mellem rent udenlandske selskaber og foreninger omfattes ikke af lovforslaget. Dog skal

ministeren for skatter og afgifter i henhold til § 14, stk. 3, i sammenslutningstilfælde kunne fritage herboende aktionærer for avancebeskatning vedrørende aktier og anpartar i de udenlandske selskaber.

Fusioner, der ikke falder ind under §§ 1, 12 eller 14, omfattes således ikke af lovforslagets regler.

Dette gælder sammenslutninger af kooperative virksomheder i tilfælde, hvor den fortsættende forening ikke beskattes som brugsforening, og det gælder sammenslutninger imellem produktions- og salgsforeninger, gensidige forsikringsforeninger og de i selskabskattelovens § 1, stk. 1, nr. 6, omhandlede foreninger m.v. Lovforslagets regler får heller ikke betydning for sammenslutning af selskabsdannelser, der ikke behandles som selvstændige skattepligtssubjekter, således f.eks. virksomheder, der drives som interessentskaber, kommanditselskaber og partrederier.

Såfremt lovforslagets betingelser i øvrigt er opfyldt, har selskaberne adgang til beskatning efter lovforslagets regler. Selskaberne vil således, medmindre de falder ind under forslaget særlige undtagelsesbestemmelser, jfr. herom nedenfor, kunne bringe lovens beskatningsregler i anvendelse uden forudgående tilladelse hertil fra skattemyndighederne. Beslutning om anvendelse af de foreslåede beskatningsregler må i givet fald træffes i forbindelse med beslutningen om gennemførelse af fusion.

Dersom beslutning herom træffes, skal såvel selskaberne som deres aktionærer eller anpartshavere beskattes efter de foreslåede regler. Det er således ikke muligt isoleret at anvende de af reglerne, som kun vedrører beskatningen af selskaberne, eller isoleret at anvende de af reglerne (§§ 9 og 11), som kun vedrører beskatningen af aktionærer eller anpartshavere. Dog kan ministeren for skatter og afgifter i henhold til § 14, stk. 3, ved fusion af udenlandske selskaber og foreninger bestemme, at her i landet fuldt skattepligtige aktionærer eller anpartshavere skal beskattes efter §§ 9 og 11. I disse tilfælde bliver der naturligvis ikke tale om at anvende lovforslagets regler på de sammensluttede udenlandske selskaber.

§ 1, stk. 3, indeholder en definition af udtrykket „fusion“. Definitionen bygger på § 134 i lov nr. 370 af 13. juni 1973 om aktieselskaber og på § 103 i lov nr. 371 af 13. juni 1973 om anpartsselskaber. Fusion foreligger herefter, når et selskab overdrager sin formue som helhed til et andet selskab eller sammensmeltes med dette. Ved fusionen bringes det ophørende selskabs selvstændige eksistens til ophør, og fusion foreligger, såvel hvor det fortsættende selskab eksisterede før fusionen, som hvor det

først er dannet i forbindelse med fusionen. Der er ved fastsættelsen af fusionsbegrebet lagt vægt på, at fusioner, der er mulige efter de selskabsretlige regler, også kan medføre beskatning efter forslaget bestemmelser.

Til § 2.

Efter loven om beskatning ved sammenslutning af aktieselskaber af 1967 var det en ufravigelig betingelse for lovens anvendelse, at mindst 90 pct. af værdien af aktierne i det ophørende selskab alene blev vederlagt med aktier i det fortsættende selskab. Denne bestemmelse tog sigte på at forhindre lodrette fusioner, idet den efter de dagældende selskabsretlige regler udelukkede, at lovens bestemmelser anvendtes, når der på sammenslutningstidspunktet bestod et moder/datterselskabsforhold mellem de sammensluttede selskaber.

Uanset at fusioner mellem moder- og datterselskaber skal kunne gennemføres under anvendelse af beskatningsreglerne i nærværende forslag, foreslås en tilsvarende betingelse for anvendelse af lovens regler opretholdt. I forbindelse med udformningen af skattemæssige fusionsregler, der bygger på et successionsprincip, må det anses for et væsentligt led i selskabernes sammenslutning, at det ophørende selskabs deltagere også deltager i det fortsættende selskab.

Reglen gælder for samtlige aktier eller anpartar i det ophørende selskab, uanset om andelen har forskellige rettigheder. Forslaget indeholder ikke regler for, hvorledes den „kontante“ indløsning af andelen i det ophørende selskab skal fordele sig på deltagerne. Der kan således f.eks. være tale om en kreds af aktionærer eller anpartshavere, ligesom der kan være tale om en ligelig fordeling af den kontante indløsning på samtlige deltagere.

Efter *stk. 2* skal ligningsrådet dog kunne tillade, at der sker beskatning efter lovforslagets regler i tilfælde, hvor deltagerne i det ophørende selskab vederlægges med andet end aktier eller anpartar i det fortsættende selskab i videre omfang end 10 pct. Denne regel står i forbindelse med § 136 i lov om aktieselskaber og den tilsvarende § 105 i lov om anpartsselskaber, hvorefter deltagere i det ophørende selskab, der på generalforsamlingen modsætter sig fusion, under visse nærmere betingelser har krav på indløsning af deres andele. Såfremt mindretalsdeltagernes andele udgør mere end 10 pct. af selskabets kapital, vil de med det foreslåede krav om deltager succession kunne forhindre, at lovens beskatningsregler kommer til anvendelse, selv om fusionen efter de selskabsretlige regler lader sig

gennemføre, såfremt indløsningskravet imødekommes. I sådanne tilfælde skal der derfor kunne dispenseres fra kravet i stk. 1.

Reglen vil endvidere kunne finde anvendelse på banker. Disse har ikke været omfattet af den hidtidige lovs krav om, at 90 pct. af værdien af aktierne i det ophørende selskab vederlægges med aktier i det fortsættende selskab. Ved bankfusioner vil aktionærerne i det ophørende selskab således fortsat kunne vederlægges med kontant betaling i videre omfang end 10 pct., men anvendelsen af forslagens regler vil som hidtil kræve ligningsrådets tilladelse.

Også i andre tilfælde, hvor ønsket om at indløse deltagerne i videre omfang end fastsat i stk. 1 ikke kan antages blot at være begrundet i skattemæssige hensyn, vil tilladelse til anvendelse af lovforslagets regler kunne gives.

Den foreslåede bestemmelse i *stk. 3* finder anvendelse i tilfælde, hvor de fusionerende selskaber er forbundet til hinanden i et moder/datterselskabsforhold. Der sigtes dog ikke kun til tilfælde, hvor moderselskabet ejer samtlige aktier eller anparter i datterselskabet, men også til de tilfælde, hvor moderselskabet kun ejer en vis mindre del af andelen i det andet selskab.

I sådanne tilfælde vil fusionen blive gennemført ved, at datterselskabet overdrager samtlige sine aktiver og passiver til moderselskabet, der til gengæld må annullere aktierne eller anparterne i det ophørende selskab. Der vil derimod ikke være mulighed for, at det fortsættende selskab til gengæld for de annullerede datterselskabsandele udsteder nye aktier eller anparter, således som det er tilfældet, når de fusionerende selskaber er i forvejen uafhængige selskaber med selvstændige deltagerkredse. Bestemmelsen i *stk. 1*, hvorefter mindst 90 pct. af værdien af andelen i det ophørende selskab alene vederlægges med aktier eller anparter i det fortsættende selskab, er derfor efter sit indhold uanvendelig i det omfang, hvori aktierne eller anparterne i det ophørende selskab besiddes af det fortsættende selskab. Denne bestemmelse finder derfor ikke anvendelse på den del af andelen i det ophørende selskab, der besiddes af det fortsættende selskab.

Til § 3.

Den foreslåede bestemmelse i § 3 omfatter tilfælde, hvor der som en undtagelse fra hovedreglen kræves særlig tilladelse til anvendelse af lovforslagets regler. Bestemmelsen vedrører fusion mellem moder- og datterselskaber, idet der ved et moder-

selskab forstås et selskab, der ejer en så stor del af andelen i det andet selskab, at de repræsenterer flertallet af stemmerne i datterselskabet, eller at selskabet i øvrigt på grund af aktiebesiddelse, anpartsbesiddelse eller aftale har en bestemmende indflydelse på det selskab, hvorfra overdragelserne sker.

Bestemmelsen sigter til at undgå omgælder af lovforslagets § 2, hvorefter der stilles krav om aktionærsuccession. Såfremt der var uhindret adgang til, at et moderselskab kunne fusionere med et ny-erhvervet datterselskab, kunne aktionærer, der ikke ønsker at deltage i det fortsættende selskab, blot sælge deres aktier til et andet selskab, der derefter uhindret kunne gennemføre en lodret fusion.

Reglen må endvidere ses i sammenhæng med forslagens § 4, idet der i den her omtalte situation kan tænkes at foreligge lignende gunstige muligheder for en kombination af overdragelse af aktier og en derpå følgende lodret fusion, som beskrevet under bemærkningerne til § 4. Den nærværende bestemmelse adskiller sig imidlertid fra reglen i § 4 ved også at omfatte tilfælde, hvor de sælgende aktionærer på fusionstidspunktet ikke længere er deltagere i de fusionerende selskaber.

Bestemmelsen sigter bl.a. til at give ligningsmyndighederne lejlighed til at foretage en evt. fornøden korrektion af beskatningsgrundlaget hos de sælgende aktionærer. Også andre korrektioner vil dog kunne komme på tale, såfremt der foreligger en kombination af formuetransaktioner, der medfører beskatningsmæssige fordele, der ikke har været tilsigtet med forslaget. Finder ligningsmyndighederne således, at det ved moderselskabets erhvervelse af datterselskabet og den derpå følgende fusion har været et væsentligt motiv for moderselskabet at kunne opnå skattemæssige fordele, som ikke har været tilsigtet med lovforslaget, vil tilladelse til anvendelse af forslagens regler kunne gøres betinget af særlige vilkår eller evt. helt nægtes af ligningsrådet.

I lighed med hvad der er tilfældet for de under § 4 omfattede tilfælde, må det dog anses for undtagelsen, at tilladelse til fusion nægtes, idet i de fleste tilfælde må anses for tilstrækkeligt, at ligningsrådet fastsætter de særlige vilkår for tilladelsen, som omstændighederne i forbindelse med fusion og de skete formuetransaktioner gør det påkrævet at stille. Om de tilfælde, hvor man efterfølgende konstaterer, at en fusion er sket uden forudgående tilladelse, selv om dette efter bestemmelsen er påkrævet, henvises der til bemærkningerne nedenfor til § 4.

Til § 4.

I den foreslåede bestemmelse afgrænses de tilfælde, hvor der som endnu en undtagelse fra hovedreglen kræves særlig tilladelse til fusion uden mellemkommende beskatning. Der sigtes til tilfælde, hvor der er sket overdragelser af formuegenstande fra aktionærerne til de fusionerende selskaber, hvad enten dette er sket i form af salg, aktieindsud, gave eller lignende og uanset den måde, på hvilken der er ydet vederlag fra selskabets side.

De formuegoder, der sigtes til, kan tænkes at falde inden for alle de i bestemmelsen beskrevne kategorier, men der sigtes kun til overdragelser, som ikke finder sted som led i normal samhandel, og som netop derfor har karakter af særskilte formuetransaktioner. Som et eksempel kan nævnes et varelager, der overdrages som helhed, i modsætning til vareleverancer som led i normal samhandel mellem selskaberne.

Normalt vil der ikke være grund til at nægte adgang til skattefri fusion eller stille særlige betingelser for denne, blot fordi der er sket sådanne overdragelser i årene forud for fusionen. De pågældende overdragelser vil i skattemæssig henseende have udtømt sine virkninger på tidspunktet for overdragelsen. I undtagelsestilfælde kan det dog forekomme, at de normale regler virker på en utilsigtet måde, når de kombineres med en adgang til fusion kort tid efter overdragelsen. Er der således tale om opslugning af et datterselskab, hvis aktier i forbindelse med en opskrivning af kursen er blevet overdraget til det fortsættende selskab f.eks. mod udstedelse af gældsbevis, som i overdragelsesåret er blevet ansat til underkurs, vil den med fusionen følgende rådighed over datterselskabsformuen kunne medføre mulighed for indfrielse af gældsbrevene ved hjælp af datterselskabsmidlerne uden udbytte- eller kursavancebeskatning. I sådanne tilfælde vil der f.eks. kunne gives tilladelse til fusion mod, at avancen ved salget af datterselskabsaktier opgøres med udgangspunkt i det fulde nominelle vederlag.

Som andre tilfælde, hvor det kan have praktisk interesse at stille særvilkår for anvendelse af lovforslagets regler i forbindelse med en fusion, kan nævnes, at det ophørende selskab er stiftet af det fortsættende med henblik på en snarlig fusion gennem indskud af formuegenstande til opskreven værdi, hvorved for eksempel en tabssaldo er blevet udlignet. Ved den efterfølgende fusion får det fortsættende selskab de pågældende formuegoder tilbage til en opskreven værdi og har således opnået et forbedret afskrivningsgrundlag. I sådanne tilfælde vil der f.eks. kunne gives tilladelse til fusion

med vilkår om, at aktiverne nedskrives, således at de som følge af fusionen opnåede skattemæssige virkninger neutraliseres.

De nævnte eksempler kan ikke anses for udtømmende beskrevet, og det må derfor i hvert enkelt tilfælde undersøges, om kombinationen af formuetransaktioner mellem aktionærer og selskab og den efterfølgende fusion medfører ubegrundede skattemæssige fordele evt. af en sådan karakter, at de fremtræder som et misbrug af reglerne. Normalt bør dog tilladelse meddeles, såfremt der sker fornøden korrektion af beskatningsgrundlaget hos de skattepligtige selskaber og aktionærer. En lignende mulighed for særvilkår består i tilfælde, hvor overdragelserne til de fusionerende selskaber ikke sker direkte fra aktionærerne i disse, men finder sted fra selskaber, der ganske vist ikke deltager i fusionen, men som er behersket af aktionærerne i de fusionerende selskaber. En sådan beherskende indflydelse kan skyldes aktiebesiddelse, anpartsbesiddelse eller aftaler, der giver en bestemmende indflydelse på det selskab, hvorfra overdragelserne sker.

I tilfælde, hvor det konstateres, at fusion er sket uden forudgående tilladelse, selv om der inden for den i bestemmelsen nævnte frist af 3 år har fundet overdragelser sted mellem aktionærer og selskab, bør det afhænge af de nærmere omstændigheder, hvorvidt lovens regler kan finde anvendelse. I sådanne tilfælde må selskaberne og deres aktionærer eller anpartshavere bære risikoen for, at tilladelse ikke vil blive givet, og at beskatning derfor må finde sted. Der vil dog normalt intet være til hinder herfor, såfremt de transaktioner, der har fundet sted i tiden forud for fusionen, enten er af en sådan art, at de ikke giver anledning til skattemæssige betænkeligheder, eller såfremt disse kan fjernes gennem særvilkår vedrørende de skattemæssige følger af de stedfundne formueoverdragelser. Gennem de obligatoriske indberetninger i medfør af forslagets § 6 vedrørende fusionen sammenholdt med selvangivelser m.m. har ligningsmyndighederne mulighed for at gribe ind i tilfælde, hvor ligningsrådets tilladelse til fusionen burde have været indhentet.

Til § 5.

Ifølge de regler, der efter lov om aktieselskaber gælder for fusion af selskaber, skal der i forbindelse med generalforsamlingens beslutning om overdragelse af det ophørende selskab forelægges denne forskellige dokumenter, herunder udkast til en åbningsstatus for det fortsættende selskab efter overtagelsen. Tilsvarende regler findes i anparts-selskabsloven.

Efter bestemmelsen i § 5 er fusionsdatoen i skattemæssig henseende datoen for den i medfør heraf udarbejdede åbningsstatus.

Endvidere gør bestemmelsen det til en betingelse for anvendelsen af forslagens regler, at den således fastsatte fusionsdato er sammenfaldende med skæringsdatoen for det fortsættende selskabs regnskabsår.

Efter den hidtidige fusionslov har selskaberne været frit stillet med hensyn til valg af fusionsdato, hvilket også har indebåret mulighed for at give fusionen en vis tilbagevirkende gyldighed. I forbindelse med opgivelse af kravet om, at der i hvert enkelt tilfælde skal indhentes tilladelse til en fusion, må det anses for hensigtsmæssigt, at den i forbindelse med fusionen udarbejdede åbningsstatus for det fortsættende selskab anses for fusionsdato i skattemæssig henseende.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til § 7.

Til § 6.

Som modstykke til at bevillingssystemet som hovedregel er opgivet, har man fundet det hensigtsmæssigt at sikre, at de lignende myndigheder får fuldt tilstrækkelig information om de væsentlige omstændigheder i forbindelse med en selskabsfusion. Da forslaget indebærer, at det i første række er selskaberne selv, der bedømmer, hvorvidt en påtænkt fusion kræver forudgående tilladelse fra ligningsrådet, er det af stor betydning, at ligningsmyndighederne snarest muligt efter en gennemført fusion får lejlighed til at kontrollere, at der ikke i omstændighederne omkring fusionen — eller i årene forud — er forhold i de fusionerende selskaber, som medfører, at beskatningsreglernes anvendelse forudsætter ligningsrådets godkendelse, jfr. lovforslagets §§ 3 og 4.

Som nævnt ovenfor er det i de selskabsretlige regler om gennemførelse af fusioner foreskrevet, at der skal udarbejdes visse dokumenter til forelægelse for den besluttende generalforsamling. Der henvises herom til § 134, stk. 1, i lov om aktieselskaber og den tilsvarende bestemmelse i § 103, stk. 1, i lov om anpartsselskaber.

Ud over den allerede nævnte åbningsstatus for det fortsættende selskab drejer det sig endvidere om udkast til fusionsoverenskomst imellem selskaberne samt en revideret fælles regnskabsopstilling udvisende samtlige aktiver og passiver i hvert af selskaberne samt de reguleringer, som overtagelsen antages at ville medføre.

Bestemmelsen fastslår i *stk. 1*, at det fortsættende selskab er pligtigt at indsende genpart af disse dokumenter til statens ligningsdirektorat. Da til-

svarende dokumenter og regnskabsopstillinger ikke i de selskabsretlige love er foreskrevet udarbejdet i forbindelse med et moderselskabs overtagelse af et datterselskab, hvori det ejer samtlige aktier eller anparter, foreslås det endvidere, at det overlades til ministeren for skatter og afgifter at fastsætte nærmere regler for, hvilke oplysninger der skal meddeles i forbindelse med disse fusioner.

Ligningsmyndighedernes erfaringer i forbindelse med fusioner, der vil finde sted under den nye lovgivning, kan gøre det naturligt at fastsætte regler om yderligere oplysninger, der i tilfælde af fusion skal tilvejebringes af det fortsættende selskab. Det foreslås derfor endvidere, at ministeren for skatter og afgifter efter indstilling fra ligningsrådet skal være bemyndiget til at fastsætte regler herom. Som eksempel på sådanne yderligere oplysninger kan nævnes en udskrift af generalforsamlingsprotokollen udvisende generalforsamlingens eventuelle beslutning om anvendelse af lovforslagets regler samt, for så vidt angår banker, udskrift af banktilsynets tilladelse til fusionen.

De nævnte dokumenter og oplysninger foreslås indsendt senest 3 måneder efter fusionsdatoen til statens ligningsdirektorat.

Da ligningsmyndighedernes kontrol med stedfundne fusioner i hovedsagen vil blive af efterfølgende karakter, vil det af flere grunde være hensigtsmæssigt, at de nævnte dokumenter og oplysninger centraliseres, således at ligningsmyndighederne uden vanskeligheder kan have indseende med virkningerne af den nye lovgivning, og således at de lokale ligningsmyndigheder til enhver tid kan have let adgang til alle nødvendige oplysninger også i tilfælde, hvor der er sket ændringer af de fusionerende selskabers hjemsted, eller hvor aktionærer med skiftende bopæl skal lignede med hensyntagen til de ved fusionen skete økonomiske bevægelser. De foreslåede regler ændrer ikke ved selskabernes og aktionærernes almindelige forpligtelser til at foretage selvangivelse.

Til § 7.

I den hidtidige lov om beskatning ved sammenlutning af aktieselskaber m.v. var der i § 3 en bestemmelse om, at det ophørende selskabs indtægter og udgifter i tiden indtil ophøret skulle medregnes ved opgørelsen af det fortsættende selskabs skattepligtige indkomst, i det omfang de ikke var taget i betragtning ved det ophørende selskabs tidligere skatteansættelser.

Denne regel har i forbindelse med selskabernes frihed til selv at fastsætte skæringsdagen for det fortsættende selskabs overtagelse af det ophørende

selskabs aktiver og passiver medført mulighed for selskaberne for at fastlægge skæringsdagen på en sådan måde, at et opsamlet underskud i det ophørende selskab kunne bringes til fradrag i det fortsættende selskabs indkomstopgørelse. Udviklingen i praksis har derfor ført til, at det i forbindelse med skattemyndighedernes tilladelse til selskabssammenlutninger efter den hidtidige lov er opstillet som et standardvilkår, at de ophørende selskaber ansættes selvstændigt til skat for perioden fra den seneste ordinære ansættelse og indtil fusionsdatoen.

Med den foreslåede bestemmelses *stk. 1* indsættes dette hidtidige vilkår i loven. Ansættelsen af det ophørende selskab finder, når forslaget regler bringes i anvendelse, sted som en ordinær ansættelse uden hensyn til den med fusionen forbundne opløsning af selskabet.

Da det ophørende selskabs eksistens bringes til afslutning ved fusionen, pålægges det i bestemmelsens *stk. 2* det fortsættende selskab at indgive selvangivelse for den i *stk. 1* nævnte ansættelse af det ophørende selskab. Det fastslås endvidere, at det fortsættende selskab hæfter for eventuelle skattekrav og bødekrav, som efter skattelovgivningens almindelige regler vil kunne rettes imod det ophørende selskab.

Til § 8.

Denne bestemmelse, der indeholder lovens regler om de beskatningsmæssige virkninger for selskaberne af det fortsættende selskabs overtagelse af det ophørende selskabs aktiver og passiver, svarer i hovedsagen til § 3, *stk. 2-5*, i den hidtidige lov om beskatning ved sammenslutning af aktieselskaber m.v. Der er dog i bestemmelsen gjort enkelte ændringer og tilføjelser.

Stk. 1 svarer i det hele til den tidligere lovs § 3, *stk. 2, 1., 2. og 4. pkt.*

Stk. 2 svarer til § 3, *stk. 4*, og *stk. 3* svarer til den tidligere lovs § 3, *stk. 2, 3. pkt.*

Ny er derimod bestemmelsens *stk. 4 og stk. 5*, der knytter sig til den også i den tidligere lov gældende bestemmelse i *stk. 3* om opgørelsesmåden i det ophørende selskab af fortjeneste og tab på værdipapirer. I *stk. 4* er der fastsat bestemmelser om, at gevinst eller tab, som det fortsættende selskab konstaterer ved afhændelse af de i ligningslovens § 4 nævnte værdipapirer, der er overtaget fra det ophørende selskab, skal behandles efter samme regler, som skulle have været bragt i anvendelse, såfremt fortjenesten eller tabet var blevet konstateret af det ophørende selskab. Dette følger for så vidt af det almindelige successionsprincip, men i forbindelse med opgivelsen af det generelle

koncessionskrav findes det hensigtsmæssigt i lovforslaget at fastslå denne konsekvens af et selskabs overtagelse af aktiver fra et andet selskab, der har været skattepligtigt af gevinst og tab på sådanne værdipapirer.

Det foreslåede *stk. 5* tager ligeledes sigte på fusioner, hvor aktiver overtaget fra det ophørende selskab er undergivet en anden skattemæssig behandling end det fortsættende selskabs tilsvarende aktiver, som f.eks. fast ejendom erhvervet i spekulationshensigt. I disse tilfælde bestemmes det, at den skattemæssige behandling af formuegoder, som ikke hidrører fra det ophørende selskab, ikke ændres som følge af fusionen. Det er dog en forudsætning herfor, at det fortsættende selskab såvel i sit regnskab som i skatteopgørelserne holder de ved fusionen erhvervede formuegoder skarpt adskilt fra selskabets øvrige aktiver. Såfremt en sådan adskillelse ikke har fundet sted, kan ligningsmyndighederne afgøre, hvorvidt de for det ophørende eller for det fortsættende selskab gældende regler skal bringes i anvendelse på de pågældende aktivgrupper.

I bestemmelsens *stk. 6* fastslås reglen om, at underskud i et af selskaberne fra tidligere år ikke kan overføres til fradrag i det fortsættende selskab. Bestemmelsen svarer til den tidligere lovs § 3, *stk. 3*.

I tilfælde af et moderselskabs opløsning af sit datterselskab kan selskaberne forinden fusionen have opnået tilladelse til sambeskatning.

Har denne sambeskatning bestået i længere tid og vedværet indtil fusionsdatoen, synes det dog mindre rimeligt at spærre for en adgang til tabsoverføring, som der er fri adgang til, så længe sambeskatningen består.

Der er derfor i bestemmelsen taget forbehold med henblik på denne situation.

Til § 9.

Bestemmelsen i § 9 vedrører sammen med bestemmelserne i §§ 10 og 11 retsvirkningerne for aktionærerne og andelshaverne.

§ 9 indeholder bestemmelser om, hvorledes der skal forholdes i tilfælde, hvor aktionærens aktier i det ophørende selskab helt eller delvis betales med andet end aktier i det fortsættende selskab. Aktierne i det ophørende selskab skal, i det omfang de betales med andet end aktier, anses for solgt til trediemand til den kursværdi, der var gældende på fusionsdatoen, og fortjenesten ved denne afhændelse skal efter de almindelige regler beskattes som enten særlig eller almindelig indkomst.

I *stk. 3* fastsættes der regler for, hvilke aktier der skal anses for indløst i tilfælde, hvor aktierne i det ophørende selskab er erhvervet på forskellige tidspunkter, er af forskellig art eller for en dels vedkommende er erhvervet som led i næring.

Med redaktionelle ændringer svarer bestemmelsen i § 9 til § 4 i den hidtidige lov.

Til § 10.

Ved et moderselskabs opslugning af sit datterselskab træder datterselskabets aktiver og passiver som helhed i stedet for moderselskabets beholdning af aktier eller anparter i datterselskabet. Da datterselskabet i forbindelse med fusionen ophører med at eksistere, må moderselskabet annullere andelen i det ophørende selskab, uden at der til gengæld er grundlag for at udstede nye aktier eller anparter i det fortsættende selskab.

Såfremt den i moderselskabet bogførte værdi af datterselskabsandelene ikke svarer til den reelle værdi af datterselskabets formuemasse, der overtages ved fusionen, vil moderselskabet ved annullering af datterselskabsandelene konstatere en fortjeneste eller et tab.

Efter det foreslåede *stk. 1* skal sådan fortjeneste og tab lades ude af betragtning ved ansættelsen af det fortsættende selskabs skattepligtige indkomst.

Såfremt det ophørende selskab besidder aktier i det fortsættende selskab, vil dette ved fusionen komme i besiddelse af egne aktier. Om et aktieselskabs erhvervelse af egne aktier i forbindelse med en fusion bestemmer aktieselskabsloven i § 48, *stk. 2*, at aktier, der er erhvervet på denne måde, skal afhændes, så snart det kan ske uden tab for selskabet og, såfremt aktierne er erhvervet ved overtagelse af en bestående virksomhed, senest inden 2 år. Såfremt afhændelse ikke kan ske, skal aktierne annulleres i forbindelse med en tilsvarende nedsættelse af aktiekapitalen.

Tilsvarende regler findes i anpartsselskabsloven.

Da egne aktier eller anparter erhvervet som led i en fusion ikke adskiller sig fra de øvrige aktiver, der er overtaget fra det ophørende selskab, vil det fortsættende selskab blive beskattet af den eventuelle fortjeneste, der opnås ved den påbudte afhændelse af andelen. Pånødes selskabet imidlertid at annullere andele i forbindelse med en nedsættelse af selskabskapitalen, er det fundet rimeligt at lade fortjeneste eller tab i denne situation ude af betragtning ved ansættelsen af selskabets skattepligtige indkomst, jfr. bestemmelsens *stk. 2*. Som en naturlig konsekvens af annulleringen foreslås det, at overtagesværdien af disse egne aktier ikke skal kunne

påvirke den skattemæssige anskaffelsessum for det fortsættende selskabs øvrige besiddelse af egne aktier.

Til § 11.

Bestemmelsen indeholder regler om, hvorledes der skal forholdes med aktier, som aktionæren i forbindelse med en fusion har modtaget som vederlag for sine aktier i det ophørende selskab. Ved en eventuel senere afhændelse af de modtagne aktier skal disse ved opgørelsen af den skattepligtige almindelige eller særlige indkomst behandles, som om de var erhvervet på samme tidspunkt og for samme anskaffelsessum som de ombyttede aktier. Såfremt de ombyttede aktier var anskaffet som led i aktionærens næringsvej, skal også de modtagne aktier i det fortsættende selskab anses for anskaffet som led heri.

I *stk. 2* fastsættes der regler for, hvorledes der skal forholdes i tilfælde af, at de ombyttede aktier var anskaffet på forskellige tidspunkter eller for en dels vedkommende var anskaffet som led i næring.

Bestemmelsen svarer med redaktionelle ændringer til § 5 i den hidtidige lov.

Til § 12.

Kapitel 2 omhandler på samme måde, som det var tilfældet i den tidligere lov, fusion af kooperative virksomheder.

§ 12 svarer i sin opbygning til den hidtidige lovs § 6, men da der foreslås indført adgang til sammenlutning af moder- og datterselskaber inden for selskabsområdet, omfatter bestemmelsen også tilfælde, der faldt ind under den hidtidige lovs § 7. I bestemmelsen er der i det væsentlige henvist til de for aktieselskaber og andelsselskaber i kapitel 1 fastsatte betingelser og retsvirkninger. Det er dog ikke anset for nødvendigt at underkaste de af bestemmelsen omfattede kooperative virksomheder de begrænsninger, der i lovens § 3 og § 4 er gjort, for så vidt angår fusion imellem aktieselskaber og anpartsselskaber. Fusion imellem de her omhandlede virksomheder vil således i alle tilfælde bortset fra visse lodrette fusioner kunne gennemføres uden tilladelse fra ligningsmyndighederne.

Strukturrationaliseringen inden for brugsforeningsbevægelsen er i disse år præget af Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeningers (FDB) overtagelse af de enkelte lokale brugsforeninger. Ved overdragelsen til FDB, der ejes af brugsforeningerne, får brugsforeningens medlemmer ud over medlemskab i FDB et tilgodehavende gennem en fordring, der afdrages over 15 år. I det omfang,

hvori medlemmernes rettigheder i den ophørende forening ikke består af tilsvarende tilgodehavender, men f.eks. i form af driftskonti, dividendekonti el. lign., opfylder disse fusioner ikke betingelsen i § 2, stk. 1, hvorfor sammenslutningen forudsætter tilladelse fra ligningsrådet. Dette svarer dog til de nugældende regler.

Som noget nyt foreslås det endvidere i *stk. 1, litra 3*), at bestemmelserne i kapitel 1 skal finde tilsvarende anvendelse ved fusion mellem en brugsforening eller hovedforening og et aktieselskab eller andelsselskab, der er et helejet datterselskab af den fortsættende forening.

Baggrunden herfor er et ønske fra Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger om at kunne gennemføre fusioner med datterselskaber, der på grundlag af tidligere — nu ophævede — krav i næringslovgivningen er organiserede som aktieselskaber eller andelsselskaber med begrænset ansvar (A.m.b.a.'er).

Bestemmelsens sidste stykke hindrer, således som det også var tilfældet med den tidligere lov, at reglerne anvendes, hvor de fusionerende foreninger efter fusionen udøver virksomhed som rene indkøbsforeninger.

Til § 13.

Bestemmelsen svarer til, hvad der for aktieselskaber og anpartsselskaber er fastsat i § 6. Medens der imidlertid for aktieselskaber og anpartsselskaber i de selskabsretlige regler er givet nærmere anvisninger for gennemførelse af fusion og for de oplysninger, der skal foreligge i forbindelse hermed, findes der ikke i lovgivningen nærmere bestemmelser om fusion mellem kooperative virksomheder.

I bestemmelsen er der derfor fastsat nærmere regler om, hvilke oplysninger der i forbindelse med fusion af kooperative virksomheder skal indsendes til skattemyndighederne. Disse oplysninger svarer til dem, der skal foreligge i forbindelse med fusion af aktieselskaber og anpartsselskaber.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til § 6.

Til § 14.

Med det voksende internationale erhvervssamarbejde og særlig efter Danmarks tilslutning til De europæiske Fællesskaber vil det kunne forekomme, at her hjemmehørende aktieselskaber og anpartsselskaber ønsker at fusionere med udenlandske selskaber.

Ophører det i udlandet hjemmehørende selskab

i forbindelse med en sådan fusion, idet det overdrager samtlige sine aktiver og passiver til det danske selskab, foreslås beskatningsreglerne i kapitel 1 i det hele at kunne finde anvendelse, for så vidt angår det fortsættende selskab og herboende aktionærer og anpartshavere, jfr. forslaget *stk. 1*.

Er det derimod det danske selskab, der ophører i forbindelse med en sådan fusion, idet det overdrager samtlige sine aktiver og passiver til et udenlandsk selskab, foreslås de for selskaberne gældende beskatningsregler ikke at kunne finde anvendelse. En sådan fusion vil derfor efter lovforslagets *stk. 2* medføre, at det ophørende danske selskab beskattes efter selskabsskattelovens § 5, idet selskabet ophører som følge af en normal likvidation. Dette medfører, at selskabet ud over af sin indkomst i ophørsåret vil blive beskattet af de avancer, der konstateres i forbindelse med ophøret. Derimod foreslås reglerne om beskatning af herboende aktionærer og anpartshavere, jfr. lovforslagets §§ 9 og 11, bragt i anvendelse.

Ved bestemmelsens *stk. 3* foreslås den hidtidige adgang for her i landet fuldt skattepligtige aktionærer og anpartshavere i udenlandske selskaber til at bringe lovforslagets regler i anvendelse bibeholdt. Det foreslås dog, at tilladelse hertil fortsat skal indhentes hos ministeren for skatter og afgifter.

Når det i disse tilfælde foreslås, at anvendelsen af lovens regler i alle tilfælde forudsætter tilladelse, skyldes det, at de fusioner mellem udenlandske selskaber, der skal kunne foranledige lovforslagets regler bragt i anvendelse, forekommer i mange forskellige former. Det findes derfor betænkeligt at pålægge aktionærer og anpartshavere at føre en sådan dokumentation for, at reglerne kan anvendes, som måtte kræves, såfremt lovens regler uden videre skulle kunne bringes i anvendelse.

Endvidere findes det hensigtsmæssigt, at bestemmelsens beføjelser forbliver hos ministeren for skatter og afgifter af hensyn til fortsættelsen af den på dette område udviklede praksis. Beføjelsen skal dog efter forslaget kunne delegeres til f.eks. ligningsrådet.

Til § 15 og § 16.

Lovforslagets regler foreslås at skulle finde anvendelse på fusioner, der finder sted den 1. januar 1977 eller senere.

Lovforslaget finder ikke anvendelse for selskaber og foreninger, der er registrerede i Grønland og på Færøerne.